

ekspertizah in izdelavi strokovnih podlag, ki so bile namenjene prostorskim in gospodarsko-socialnim usmeritvam posameznih predelov na kamniškem območju. Izdelal je prebivalstveno študijo za Občino Mengeš, orisal je geografske prvine in sestavine v prostorskem načrtu Občine Komenda, pripravil študijo Regionalni pristop k izdelavi prebivalstvenih in gospodarskih kazalcev na območju Občine Kamnik, osvetlil je osnovne geografske značilnosti krajevnih skupnosti Komenda, Križ in Moste.

Bil je med pobudniki in soustanovitelji krajevnega oziroma občinskega časopisa Aplenca, kjer redno objavlja aktualne strokovne prispevke. Zbral in opisal je vse vojne žrtve 2. svetovne vojne na območju komendske župnije; knjižico z naslovom »V iskanju zavetja« je izdal v samozaložbi leta 1995. Z dokumentarno-preverjenim prispevkom je sodeloval v Zborniku žrtev 2. svetovne vojne v Občini Kamnik (Kamnik 1998). Prav tako viden je njegov delež v knjižici Vodnik po Komendi in okolici (1995) in v Vodniku komendske planinske poti, za katero je pripravil ustrezne topografske karte. S štirimi prispevki in s kartografsko opremo je sodeloval v krajevnem zborniku Komenda (1992). Tudi za domoznanski krajevni zbornik Občina Komenda – življenje od kamene dobe do danes (Komenda 2002) je napisal kar sedem prispevkov, ki zajemajo področje geografije. Poleg tega je bil tudi njegov glavni in odgovorni urednik. V zadnjem letu, ob stoletnici kartografa Ivana Selana (1902–1981), je zbiral gradivo in uredil njegovo muzejsko oziroma spominsko sobo v Komendi.

Kljub znatni in vsestranski angažiranosti v domačem kraju pa je Marko Žerovnik še vedno našel čas za sprostitev v naravi. Že od nekdaj so ga privabljale gore, ki jim je ostal vseskozi zvest. Kot navdušen in izkušen gornik je tudi v zadnjem desetletju občudoval lepote in značilnosti Kilimandžara, Indijske Himalaje, Bariloških Andov v Argentini, Sinajskega polotoka, da posameznih vrhov v Alpah sploh ne omenjam. Številne in bogate vtise s teh poti je predstavil na mnogih predavanjih in sproti objavljati tudi v Kamniškem občanu, Aplenci in v drugem časopisu.

Za opravljeno delo je dr. Marko Žerovnik prejel več priznanj, med drugim tudi srebrni znak Občine Komenda leta 2001 in naše stanovsko priznanje – Zlato plaketo ZGDS. Ob življenjskem prazniku želimo dr. Marku Žerovniku še mnogo delovno uspešnih let in da bi s svojimi stvaritvami še naprej razveseljeval in bogatil svoje krajanje in občane kakor tudi našo celotno stanovsko skupnost.

Milan Natek

Marko Kolbezen – sedemdesetletnik

Ljubljana, 7. 6. 2002

Ob življenjskem jubileju geografa Marka Kolbezna, ki je vse svoje delovne obveznosti, organizacijske in ustvarjalne sposobnosti namenil prenekaterim hidrogeografskim značilnostim in problemom v različnih slovenskih pokrajinah, je spodobno, da se ga spomnimo tudi v našem osrednjem stanovskem znanstvenoraziskovalnem in strokovnem glasilu. To je še toliko bolj potrebno, ker je jubilar z nekaterimi svojimi izvirnimi prispevki in poglobljenimi spoznanji obogatil in razširil aplikativne meje sodobne slovenske geografije, obenem pa je nemalo prispeval k uveljavljanju in utrjevanju strokovne pisane besede, še zlasti z bolj ali manj deficitarnih in neujeljavljenih področij.

Marko Kolbezen se je rodil 7. junija 1932 v Ljubljani. Po maturi na bežigrasjski gimnaziji si je izbral študij geografije na takratni Prirodoslovno-matematični fakulteti ljubljanske univerze, kjer je diplomiral leta 1958. Že pred diplomom, in sicer leta 1957, se je zaposlil na hidrološkem oddelku Hidrometeorološkega zavoda Slovenije. Odtlej dalje se je zavzeto in poglobljeno usmerjal v vsebinsko izredno široko problematiko hidrografije in hidrologije. Leta 1976 je postal vodja oddelka za kalnost in prodonosnost rek in potokov, leta 1980 pa pomočnik direktorja za hidrologijo Hidrometeorološkega zavoda Slovenije. Te službene dolžnosti in obveznosti je opravljal do leta 1996, ko je bil imenovan za svetovalca Vlade Republike Slovenije. Sredi naslednjega leta se je upokojil.

Zaposlitev in vodstveni položaj na hidrološkem oddelku sta terjala, da je bil Marko Kolbezen dejavno vključen v mnoga takratna državna in mednarodna strokovna telesa. Od leta 1982 je sodeloval kot član jugoslovanskega Komiteja za mednarodni hidrološki program, leta 1988 je postal član Komisije

za hidrologijo pri Zveznem hidrometeorološkem zavodu. Poleg tega je sodeloval v številnih pomembnejših mednarodnih, jugoslovanskih in slovenskih komisijah. Povezoval, sousmerjal in usklajeval je dejavnosti nekdanjih vodnih skupnosti v Sloveniji. Nemalo zaslug si je pridobil naš jubilan z najrazličnejšimi oblikami sodelovanja z učitelji in sodelavci posameznih fakultet, raziskovalnimi institucijami, s hidrološkimi službami v sosednjih državah. Plodno in učinkovito je sodeloval še na številnih drugih področjih, še zlasti pri hidrološkem načrtovanju ter odločanju in reševanju najraznovrstnejših hidroloških problemov.

Ob tem priložnostnem zapisu ne moremo prezreti težav, ki jih je imel naš jubilan s svojimi kolegi v prvih letih službe. Prevladovalo je namreč ustaljeno prepričanje, da je hidrologija izrazito tehnično področje in zato geografi v njej nimajo svojega strokovnega področja dela. Redki zaposleni geografi na zavodu naj bi bili le izhod v sili, kot posledica pomanjkanja ustreznega tehnično izobraženega kadra. Marko Kolbezen je skupaj s svojimi, res da redkimi stanovskimi kolegi na zavodu vztrajno dokazoval in utemeljeval, da so hidrološka preučevanja tesno povezana s prenekaterimi usmeritvami sodobne geografije. In njihovo vztrajno in poglobljeno strokovno delo je obrodilo sadove. Danes so geografi tudi zaradi svojih širokih in celostnih pogledov na vodovje v najširšem pomenu enakovredno vključeni doma in v vse hidrološke usmeritve in raziskave.

Najrazličnejše službene obveznosti in zadolžitve so praviloma določale in usmerjale Kolbeznovo raziskovalno in strokovno dejavnost. Samostojno ali kot soavtor in sodelavec je opravil številne strokovne, predvsem pregledne in aplikativne elaborate in ekspertize. Med obsežnejšimi in poglobljenimi so prav gotovo Hidrogeološke razmere na trasi plinovoda Slovenije (1963), Hidrološke osnove hidroenergetskih objektov na Savi (1967), Sledenje podzemnih vodnih tokov na porečju Ljubljane (1972–1975). Izdelal je tudi študiji Erozija pohorskih vodotokov (1974) in Transportni material reke Krke (1982); slednji dve razpravi je pripravil in objavil v Geografskem vestniku (51, str. 73–83; 56, str. 13–21). V okviru Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije je skupaj z J. Pristovom pripravil in izdal publikacijo Površinski vodotoki in vodna bilanca Slovenije (1998).

Jubilant je vrsto let aktivno sodeloval tudi z Geografskim inštitutom Antona Melika ZRC SAZU. Dejavno se je vključeval v večletni raziskovalni projekt Geografija poplavnih območij v Sloveniji. Sodeloval je že pri nastajanju in vsebinski zasnovi teh preučevanj in zanje pripravil tudi ustrezna navodila za poglavje Geografska proučitev regulacij in melioracij. S svojega delovnega področja je sodeloval pri vzorčni raziskavi poplavnega sveta ob Pšati (Geografski zbornik 15, 1976), ki je služila za pripravo ustrezne metodologije, ki je bila objavljena v Geografskem vestniku (46, str. 131–146). S tega vidika je skupaj z M. Žagarjem preučil Poplavna področja ob Sotli (Geografski zbornik 17, str. 157–199) in osvetlil Hidrografske značilnosti poplav na Ljubljanskem barju (Geografski zbornik 24, str. 11–32). Prav tako dragoceni so njegovi številni prispevki, ki so bili v zadnjem desetletju objavljeni v Ujmi, reviji za vprašanja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Plod njegovega dolgoletnega strokovnega, raziskovalnega in aplikativnega dela sta tudi besedilo in karta Kopenske vode v Geografskem atlasu Slovenije (1998, str. 94–95) ter v Nacionalnem atlasu Slovenije (Ljubljana 2001, str. 58). Vrh in sintezo njegovega več kot štiridesetletnega dela pomeni razprava Hidrologija, ki je objavljena v splošni monografiji Geografija Slovenije (Ljubljana 1998, str. 139–172). Za svoje uspešno delo je prejel že leta 1977 državno odlikovanje (red dela s srebrnim vencem) in leta 2000 stanovsko priznanje Zlato plaketo ZGDS.

Tudi našemu letošnjemu jubilanu Marku Kolbeznu želimo še obilo trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in ustvarjalnih moči in da bi nam še v prihodnje tudi s tiskano besedo razgrinjal premnoge pretekle in sploh obče značilnosti in posebnosti našega slovenskega vodovja. Kajti v njegovih pojavnih oblikah in zakonitostih so zarisane številne temeljne sestavine slovenskih pokrajin.

Milan Natek